H4H ARTIKKELI

(päivitelty 19.2.2024)

H4 HEPREA KIELIOPPI https://gen.fi/h4.html
H4H PARTIKKELIT https://gen.fi/h4h.html
H4H Artikkeli
https://gen.fi/h4h-artikkeli.html

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentteja
1. Artikkeli הַ ha (+ kahdennus)
2. Shva voi syödä klassisessa hepreassa kahdennuksen pois
3. Kahdentumattomat kirjaimet
   3.1 Artikkeli kurkkuäänteiden ja reshin edellä
   3.2 א׳ alef tai ר׳ resh: artikkeli הָ he–kamats
   3.3 ע׳ ain
      3.3.1 ע׳ ain-kirjaimen edellä (yleensä): artikkeli הָ he–kamats
      3.3.2 Painoton עָ ain–kamats-avotavu: artikkeli הָ he–segol
   3.4 ה׳ he
      3.4.1 ה׳ he-kirjaimen edellä (yleensä): artikkeli הַ he–patach
      3.4.2 Painoton הָ he–kamats-avotavu: artikkeli הָ he–segol
   3.5 ח׳ chet
      3.5.1 ח׳ chet-kirjaimen edellä (yleensä): artikkeli הַ he–patach
      3.5.2 חָ chet–kamats-avotavu: artikkeli הָ he–segol
      3.5.3 חָ chet–chataf kamats: artikkeli הָ he–segol
4. Artikkeli nimissä
   4.1 Artikkeli maantieteellisissä nimissä
   4.2 Artikkeli henkilönnimissä (PBH)
   4.3 Artikkeli laitosten ja instituutioiden nimissä (NH)
5. Artikkelin etymologia
   5.1 Alkuperäinen muoto on הַן han?
   5.2 Alkuperäinen muoto on הַל hal?
   5.3 Alkuperäinen muoto on הָ haa?
   5.4 Alkuperäinen muoto on הַ ha?
   5.5 Allekirjoittaneen valinta

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta
https://gen.fi/h-sivukartta.html

Aejmelaeus et al.: Ihan täyttä hepreaa. Kirjapaja 2015 (ITH)
Aspinen, Mika: Raamatun heprean kielioppi. Finn Lectura 2011 (MA)
Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)
https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi
Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja. Finn Lectura 2010 (MLH)
Lyytikäinen & Gamzu: Opi hepreaa. 2. p. Aurinko Kustannus 2020 [2017] (LG)
Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)
Saarisalo, Aapeli: Raamatun sanakirja. Uudistettu painos. Data Universum 2006

1. ARTIKKELI הַ HA (+ KAHDENNUS)

Heprean kielessä ei ole epämääräistä artikkelia. Määräinen artikkeli (he haidia "tietämisen he", definite article) on

ה׳־ \ הֵ״אַ־הַיְדִיעָה ה׳ \ ה״א הידיעה

ה הַ art. (24058x)

- Tanachin toiseksi yleisin sana ve-konjunktion jälkeen

He-kirjain ja sen Kristus-saarna:

H6K 5 He (Kristus kirjaimissa)
https://gen.fi/h6k-05-he.html

Artikkeli, kuten kaikki muutkin yksikirjaimiset sanat, kirjoitetaan ilman sanaväliä kiinni seuraavaan sanaan.

H4B Yksikirjaimiset sanat
https://gen.fi/h4b-yksikirjaimiset-sanat.html

Artikkeliin liittyy yleensä seuraavan konsonantin kahdennus eli vokaalin jälkeinen dagesh chazak -piste.

(4)

סוּס הַסּוּס
סוּסִים הַסּוּסִים

סוּסָה הַסּוּסָה

סוּסוֹת הַסּוּסוֹת

2. SHVA VOI SYÖDÄ KLASSISESSA HEPREASSA KAHDENNUKSEN POIS

Jos sanan ensimmäisen konsonantin alla on

סְ shva

niin, kahdennus voi jäädä klassisessa hepreassa pois. Nykyheprean vokalisoidussa tekstissä kahdennuspiste (dagesh chazak) kirjoitetaan näkyviin. Shva syö kahdennuspisteen erityisen hanakasti kenemlui-kirjaimista.

קִנֶּמְלוּיִי קנמלויי

(2)

יְשׁוּעָה [הַיְשׁוּעָה]

NH הַיְשׁוּעָה

fem. pelastus/voitto

vrt. יֵשׁוּעַ henk. mask. Jeshua, Jeesus "Jahve/Herra on pelastus"

מְלָכִים [הַמְּלָכִים]

NH הַמְּלָכִים

mask. kuninkaat

מֶלֶךְ

mask. (a-segol.) "kansan pää"

H9 מלך malach (348x) hallita kuninkaana, toimia neuvojana (verbitaul.)
https://gen.fi/h9-mlk.html

• sisarj.

H9 מלק malak (2x) vääntää uhrattavan linnun niska poikki (verbi)

מַלְכִּי

yks. + suff. yks. 1. c.

הַמֶּלֶךְ שֶׁלִּי

מַלְכִּי־צֶדֶק

henk. mask. Melkisedek "minun kuninkaani on Vanhurskaus",
"vanhurskauden kuningas"

vrt.

מֶלַח

mask. (i-segol.) suola

יַם־הַמֶּלַח

paik. mask. Kuollutmeri (VT 1933 Suolameri)

מִלְחִי

yks. + suff. yks. 1. c.

הַמֶּלַח שֶׁלִּי

מְלָחִים

mon. suolat eli suolalajit

3. KAHDENTUMATTOMAT KIRJAIMET

3.1 ARTIKKELI KURKKUÄÄNTEIDEN JA RESHIN EDELLÄ

Jos sanan ensimmäinen konsonantti ei voi kahdentua (kurkkuäänne alef, he, chet tai ain tai puolikurkkuäänne resh),

אהחע״ר

niin artikkelin muoto on joku seuraavista:

הֶ הַ הָ

Seuraavat säännöt eivät ole ehdottomia, klassisessa hepreassa voi esiintyä myös poikkeavia muotoja. Puhekielessä voi sanoa yksinkertaisesti ilman sääntöjen muistelemista aina "ha".

Propretonic reduction eli ns. kolmas lopusta lyhenee -sääntöä ei sovelleta sijaispidentyneisiin vokaaleihin: sijaispidentynyt he–kamats-artikkeli säilyttää aina kamatsin.

3.2 א׳ ALEF TAI ר׳ RESH: ARTIKKELI הָ HE–KAMATS

Jos sanan ensimmäinen kirjain on א׳ alef tai ר׳ resh, niin kahdennuksen poisjääminen vaikuttaa sijaispidennyksen kautta artikkelin vokaalin pitenemisen kamatsiksi.

הָ

(7)

אָב הָאָב

mask. isä "hän, jonka tahtoon suostutaan; hän, joka tahtoo"

אָבוֹת mon. (Sim lev!) הָאָבוֹת

H9 אבה ava (53x) suostua tahtoon, totella, tahtoa, haluta (verbi)
https://gen.fi/h9-xbh.html

אִישׁ הָאִישׁ

mask. mies "vahingonkorvausvastuussa oleva: heikko, sairas, kuoleva"

אֲנָשִׁים הָאֲנָשִׁים

mon. BH [miehet,] ihmiset (Sim lev!)

H2 אנש anash (1/) olla vahingonkorvausvastuussa/velassa (Jumalalle): olla heikko, sairas, kuoleva (juuri)

H9 אנש ne'enash (1x) nif. sairastua, sairastella (verbi)

גְּבָרִים

mon. BH/NH miehet "urhot, sankarit" גֶּבֶר (a-segol.)

אֶרֶז הָאֶרֶז

mask. (a-segol.) (73x) setripuu "lujapuu, so. Golgatan risti"

אַרְזִי

yks. + suff. yks. 1. c.

הָאֶרֶז שֶׁלִּי

H2 ארז araz (0/74) kasvaa vahvaksi, olla luja (juuri)

אֶרֶץ הָאָרֶץ

fem. (a-segol.) maa אֲרָצוֹת

אֶרֶץ

konteksti eli sanakirjamuoto (normaali tekstissä esiintyvä muoto)

אָרֶץ

pausa eli pitkä painollinen/kunnioittava muoto, jonka jälkeen pidetään tauko ja mietitään luetun/sanan messiaanista merkitystä

H2 ארץ arats (0/2504) olla vakaa perusta (juuri)

רֹאשׁ הָרֹאשׁ

mask. (600x) pää, alku, ensimmäinen רָאשִׁים (Sim lev!)

רוּחַ הָרוּחַ

[mask. &] fem. Henki, henki, tuuli רוּחוֹת (Sim lev!)

רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ

henk. fem. {& mask.} Pyhä Henki "Pyhäkön Henki"

H2 רוח ravach (15/) avata vapaa tila (juuri)
https://gen.fi/h2-rw8.html

H9 רוח ravach (14x) vapautua ahdistuksesta, hif. tuntea tuoksua (verbi)

Erets-, har- ja am-sanat kuuluvat Tanachin eli Heprealaisen VT:n neljän tärkeimmän sanan joukkoon. Artikkelilla varustettuna ne ovat aina pausamuodossa. Pausamuoto (pausa) on sanan normaalia pitempi ja painollisempi muoto, jonka lausumisen jälkeen tulee pitää kunnioittava tauko ("paussi") – ja ajatella sanan messiaanista merkitystä eli Jeesusta.

Neljäs ja kaikkein tärkein sana on pyhän kolmiyhteisen Jumalamme ja Herramme Jeesuksen Kristuksen nimi Adonai, joka on aina pausamuodossa (Herra!).

H6A Tanachin neljä tärkeintä sanaa
https://gen.fi/h6a-tanachin-nelja-tarkeinta-sanaa.html

3.3 ע׳ AIN

3.3.1 ע׳ AIN-KIRJAIMEN EDELLÄ (YLEENSÄ): ARTIKKELI הָ HE–KAMATS

Artikkelin vokaali on ע׳ ain-kirjaimen edellä yleensä sijaispidennyksen kautta kamats.

הָ

(4)

עֶ֫בֶד הָעֶ֫בֶד

mask. (a-segol.) palvelija, orja עֲבָדִים mon. סְסָסִים

עַבְדִּי

yks. + suff. yks. 1. c.

הָעֶ֫בֶד שֶׁלִּי

עַ֫יִן הָעַ֫יִן

fem. (diftongisegol.) silmä, lähde (veden silmä)
> suom. Ajo-/Aju-alkuiset paikannimet, engl. eye

סֵיס- סֵיס־ סַ֫יִס

עֵינַ֫יִם du. silmät "kaksi silmää"

עִיר הָעִיר

fem. kaupunki עָרִים mon. (Sim lev!)

H2 עור ur (86/) olla näkyvissä muista erotettuna (juuri)
H9 עור ur (86x) olla hereillä, nif. paljastua, pi. sokaista (verbi)

עַם הָעָם

mask. kansa עַמִּים

עַם konteksti

עָם (pausa)

H2 עמם amam (3/) olla salattuna/peitettynä muiden kanssa (juuri)
H9 עמם amam (3x) olla peitetty, salattu, peittää, huf. tummua (verbi)

H6A Tanachin neljä tärkeintä sanaa
https://gen.fi/h6a-tanachin-nelja-tarkeinta-sanaa.html

3.3.2 PAINOTON עָ AIN–KAMATS-AVOTAVU: ARTIKKELI הָ HE–SEGOL

Jos sanan alussa on painoton עָ ain–kamats-avotavu, niin artikkelin vokaalina on sijaispidennyksen ja dissimilaation eli erilaistumisen (lausumisen helpottamiseksi) kautta segol.

הָ

(2)

עָרִים הָעָרִים

fem. mon. kaupungit עִיר

H2 עור ur (86/) olla näkyvissä muista erotettuna (juuri)
H9 עור ur (86x) olla hereillä, nif. paljastua, pi. sokaista (verbi)

עָפָר הָעָפָר

mask. tomu, pöly

H2 עפר afar (1/) olla hienojakoinen (juuri)
• sisarj.
H2 אפר afar (0/38) peittää (tomulla), olla tuhkana (juuri)

אֹפֶר הָאֹפֶר

mask. tuhka

אָפֹר אפור

adj. (kaatool-nom.) NH (EBJ) harmaa "tuhkanvärinen"

H3N Kaatool-nomineja (adj., värit, subst.)

https://gen.fi/h3n-kaatool-nomineja.html

3.4 ה׳ HE

3.4.1 ה׳ HE-KIRJAIMEN EDELLÄ (YLEENSÄ): ARTIKKELI הַ HE–PATACH

ה׳ he-kirjaimen yhteydessä tapahtuu virtuaalinen eli näkymätön kahdennus: kahdennuspistettä ei kirjoiteta näkyviin. Tavuopillisesti artikkeli muodostaa perussäännön mukaisesti yhä edelleen lyhytvokaalisen umpitavun.

הַ

(2)

הוּא הַהוּא

הַהְ-הוּא tavut

dem.pron. mask. se, tuo

- jos "hu" on pers.pron. "hän",
  niin silloin siihen ei voi liittää artikkelia

הֵיכָל הַהֵיכָל

הַהְ-הֵי-כָל tavut

mask. BHL (akk. < sumeri) temppeli, palatsi "iso talo"

3.4.2 PAINOTON הָ HE–KAMATS-AVOTAVU: ARTIKKELI הָ HE–SEGOL

Jos sanan alussa on painoton הָ he–kamats-avotavu, niin artikkelin vokaalina on sijaispidennyksen ja dissimilaation eli erilaistumisen kautta segol.

הָ

(3)

הָדָר הֶדָר

mask. (30x) ihanuus, kaunistus, kunnia, kirkkaus, loiste, loisto

H2 הדר hadar pitää parempana, suosia (juuri)

הָרִים הֶרִים

mask. mon. vuoret

הַר

• jos sanan alussa on painollinen הָ he–kamats, niin artikkelin vokaalina on sijaispidentynyt kamats. Tämä tulee esiin allekirjoittaneen tiedon mukaan vain yhdessä sanassa, har-sanan pausamuodossa.

הָר הָר

mask. vuori

הַר konteksti

הָר (pausa)

H2 הרר harar (0/) työntyä esiin, rajoittaa (juuri)

• sisarj.

H2 הרה hara (39/) "vatsa/lapsi työntyy esiin": tulla raskaaksi (juuri)

H9 הרה hara (39x) tulla raskaaksi, olla raskaana (verbi)

3.5 ח׳ CHET

3.5.1 ח׳ CHET-KIRJAIMEN EDELLÄ (YLEENSÄ):

ARTIKKELI הַ HE–PATACH

Jos ensimmäinen kirjain on ח' chet, niin artikkelin vokaalina on yleensä patach (virtuaalinen eli näkymätön kahdennus).

הַ

(4)

חַיָּל הַחַיָּל

mask. (kattaal-nom.: ammatti/tekijännimi) NH (EBJ) sotilas חַיָּלִים

חַיֶּלֶת

fem. חַיָּלוֹת

סַסָּס (kattaal-nom.: ammatti/tekijännimi)

חַיִל הַחַיִל

mask. (diftongisegol.) (244x) voima, omaisuus, kyky, sotajoukko, armeija

חֵילִים

חָכְמָה הַחָכְמָה

fem. viisaus, Viisaus, Jeesus! (Sananl. 8) חָכְמוֹת

H6G Gematria, johd. (1. Moos. 1:1)
https://gen.fi/h6g-johd.html

חֶרֶב הַחֶרֶב

mask. & fem. (NH fem.) (a-segol.) miekka "tuhoaja, kuivaaja" חֲרָבוֹת

3.5.2 חָ CHET–KAMATS-AVOTAVU: ARTIKKELI הֶ HE–SEGOL

Jos sanan alussa on חָ chet–kamats-tavu (sekä painollisena että painottomana), niin artikkelin vokaali on sijaispidennyksen ja dissimilaation eli erilaistumisen kautta segol.

הֶ

(7)

חָג הֶחָג

mask. pyhiinvaellusjuhla, (kansallinen) juhla חַגִּים

חַג konteksti

חָג pausa

חַג הַחַג

חָדָשׁ הֶחָדָשׁ

adj. uusi

חֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה

yks. fem.

הַבְּרִית הַחֲדָשָׁה

teosn. fem. Uusi liitto eli Uusi testamentti

חָכָם הֶחָכָם

adj. viisas

חֲכָמָה הַחֲכָמָה

yks. fem.

חָכְמָה הַחָכְמָה

fem. viisaus, Viisaus

HA3 tähän 19.2.2024

3.5.3 חָ֫ CHET–CHATAF KAMATS: ARTIKKELI הָ֫ HE–SEGOL

Jos sanan alussa on חָ֫ chet–chataf kamats (katkovokaali-o), niin artikkelin vokaali on sijaispidennyksen ja dissimilaation kautta segol.

הָ֫

(4)

חֳדָשִׁים הָ֫חֳדָשִׁים

chodashim mask. mon. kuukaudet

חֹ֫דֶשׁ הַחֹ֫דֶשׁ

mask. [å-segol.] kuukausi

חָדְשִׁי yks. + suff. yks. 1. c.

• חדש olla uusi

[חָלִי] [הָ֫חָלִי]

NH חֹלִי הַחֹלִי

mask. [å-segol.] sairaus

חָלְיִי yks. + suff. yks. 1. c.

• חלה (חלי) olla sairas, heikko

חֳלָיִים הֶחֳלָיִים

mon. sairaudet

4. ARTIKKELI NIMISSÄ

4.1 ARTIKKELI MAANTIETEELLISISSÄ NIMISSÄ

Tietyissä vakiintuneissa maantieteellisissä nimissä käytetään artikkelia.
Tanachissa ne saattavat esiintyä myös ilman artikkelia.

(9)

הַגָּלִיל [גָּלִיל] הגליל

paik. mask. (6x) Galilea "piirikunta, provinssi"
[Hagalil 5x, Galil 1x]

• גלל vierittää, pyörittää

אֶרֶץ־הַחֲוִילָה

paik. fem. Havilan maa (1Moos2_11)

הַיְאוֹר [\ הַיְאֹר] היאור

paik. mask. (47x) "virta"

• 1. Niili [BH myös יְאֹר]
[• 2. Tigris]

• יאר koota vettä

H2 יאר ja'ar (0/65) koota vettä (juuri)
https://gen.fi/h2-jxr.html

הַיַּרְדֵּן [יַרְדֵּן] הירדן

paik. mask. (181x, 1. Moos. 13:10) Jordan (virta),
"alaspäin (virtaava), laskeutuva" [Hajarden 170x, Jarden 11x]

vrt. יַרְדֵּן paik. fem. NH Jordania (valtio)

• ירד laskeutua/kulkea alaspäin

הַכִּנֶּרֶת [כִּנֶּרֶת] הכנרת

paik. fem. (4x) Kinneret, Gennesaretinjärvi,
Tiberiaanjärvi "kinor-soittimen muotoinen" [Kineret 4x]

הַכַּרְמֶל [כַּרְמֶל] הכרמל

paik. mask. (17x) Karmel, Karmelvuori,
"[Jumalan (?)] viinitarha" [Hakarmel 13x, Karmel 4x]

כֶּרֶם mask. [a-segol.] viinitarha כְּרָמִים

• lamed voi olla lyhentymä אֵל- eli Jumala-nimestä

אֶרֶץ־הַמֹּרִיָּה

Morian maa (1Moos22_02)

הַנֶּגֶב [נֶגֶב] הנגב

paik. mask. (110x) Negev, Negevin autiomaa,
Etelämaa "kuiva paikka" [Negev 110x]

- נגב j. iskeä ja läpäistä, v. olla kuiva

מַנְגֶּבֶת מַגֶּבֶת* fem. [mem-nom.] NH (EBJ) pyyhe, "kuivaaja"

הַשּׁוֹמְרוֹן [שֹׁמְרוֹן] השומרון

paik. mask. NH Samaria, BH paik. fem. (110x, 1. Kun. 13:32) "vartiopaikka"

- שמר vartioida, varjella, noudattaa, säilyttää

הַשְּׁפֵלָה השפלה

paik. fem. (19x, 5. Moos. 1:7) Sefela (Alankomaa) [19x Hashfela]
H7 שְׁפֵלָה Shfela paik. fem. (19x) Sefela
https://gen.fi/h7-3plh-shfela.html

4.2 ARTIKKELI HENKILÖNNIMISSÄ (PBH)

Hepreankielisissä henkilöiden etunimissä ei koskaan käytetä artikkelia – arameankielisissä sen sijaan lähes aina. Suku- tai arvoniminä käytetyissä appositioissa eli substantiiviattribuuteissa voi olla artikkeli.

(5)

הַלֵּוִי הלוי

sukun. MH Halevi "leeviläinen"

לֵוִי henk. mask. Leevi "liittyvä"

• לוה liittyä

זָ׳אק פְּרוֹמֶנְטָל הַלֵּוִי

Jacques Fromental Halévy, ransk.–juut. säveltäjä [1799–1862]

הַנָּשִׂיא הנשיא

arvon. PBH Hanasi "prinssi, ruhtinas"

נשיא נָשִׂיא mask. (129x) päämies, prinssi, ruhtinas, "(kansan yläpuolelle) nouseva/nostettu"

• נשא נשׂא nostaa, kantaa, viedä/ottaa pois

יְהוּדָה הַנָּשִׂיא יהודה הנשיא

Rabbi Juuda Hanasi [~136–~217] "Rabenu Hakadosh", Mishnan kokoaja ~189 jKr.

• huomaa myös

הָאֱלוֹהִים [הָאֱלֹהִים] האלוהים

• 1. henk. mask. (se, määrätty, tietty, ainoa oikea kolmiyhteinen) Jumala, "Kolminaisuusjumala"
• 2. mon. (ne) epäjumalat, jumalat

4.3 ARTIKKELI LAITOSTEN JA INSTITUUTIOIDEN NIMISSÄ (NH)

Nykyhepreassa voidaan laitosten, instituutioiden, yhtyeiden jne. nimissä käyttää artikkelia.

(5)

הָאוּנִיבֶרְסִיטָה הָעִבְרִית בִּירוּשָׁלַיִם
האוניברסיטה העברית בירושלים

Ha'universita Ha'ivrit b'Irushalaim paik. fem. NH
Heprealainen yliopisto Jerusalemissa

הָאָקָדֶמְיָה לַלָּשׁוֹן הָעִבְרִית
האקדמיה ללשון העברית

Ha'akademia Lalashon Ha'ivrit paik. fem. NH Heprean kieliakatemia

הַכְּנֶסֶת הכנסת

Hakneset paik. fem. NH Knesset, Israelin parlamentti "kokoontuminen"

כְּנֶסֶת כנסת fem. [segolaattityyppinen] PBH kokous, kokoontuminen, synagoga

כְּנֵסִיּוֹת / כְּנָסוֹת mon.

כְּנֵסִיָּה כנסייה

fem. (ei propr. r.) PBH kokous, kokoontuminen, NH kirkko

כְּנֵסִיּוֹת mon.

• כנס koota

לַהֲקַת־הַגֶּבַעְטְרוֹן להקת הגבעטרון

Lahakat Hagevatron erisn. fem. NH/FN Gevatron-kuoro

להקה לַהֲקָה fem. (1x) joukko, NH yhtye, kuoro, lintuparvi

גבע גֶּבַע paik. mask. NH Geva (kibbutsi)

טרון- טְרוֹן FW (kreik. -τρον tron) instrumenttia kuvaava pääte

5. ARTIKKELIN ETYMOLOGIA

5.1 ALKUPERÄINEN MUOTO ON הַן HAN?

Mikä on artikkelin etymologinen alkumuoto? Periaatteessa on olemassa ainakin neljä vaihtoehtoa.

Artikkelin alkuperäinen muoto voi olla הַן han. Nun on heikko kirjain, joka joutuessaan kahden konsonantin väliin yleensä assimiloituu eli samankaltaistuu seuraavan konsonantin kanssa aiheuttaen sen kahdennuksen.

esim. nasa > *mansa > masa

- נשא (נשׂא) nostaa, kantaa, viedä pois

  מַנְשָׂא *מַשָּׂא mask. [mem-nom.] taakka, kantamus; profetia "profeetan taakka"

5.2 ALKUPERÄINEN MUOTO ON הַל HAL?

Alkuperäinen muoto voi olla הַל hal. Lamed voi erittäin poikkeuksellisesti assimiloitua seuraavaan kirjaimeen. Arabian kielessä määräinen artikkeli on "’al".

esim. lakach > *jilkach > jikach

- לקח ottaa

  *יִלְקַח < יִקַּח

  pa. impf./fut. yks. 3. mask. hän ottaa

5.3 ALKUPERÄINEN MUOTO ON הָ HAA?

Alkuperäinen muoto voi olla הָ haa. Pitkä vokaali voi lyhentyä aiheuttaen samalla seuraavan konsonantin kahdennuksen.

esim. katan > ktana

- קטן olla pieni

קָטָן adj. [kaataal-nom.] pieni

קְטַנָּה yks. fem.

5.4 ALKUPERÄINEN MUOTO ON הַ HA?

Alkuperäinen muoto voi olla הַ ha. Seuraavan konsonantin kahdennus korostaa etuliitesanan ja pääsanan välistä yhteenkuuluvuutta, kuten esim. konsekutiivisen imperfektin alussa oleva va- + kahdennus tai ma-kysymyspronominin prepositiolla varustetut muodot "bama/kama".

- אמר sanoa

וַיֹּאמֶר pa. kons. impf. yks. 3. mask. ja hän sanoi

בַּמָּה interrog. millä tavoin

כַּמָּה interrog. kuinka paljon/monta

5.5 ALLEKIRJOITTANEEN VALINTA

Allekirjoittanut kannattaa vahvasti ensimmäistä vaihtoehtoa הַן han.

Se on esitetyistä teorioista yksinkertaisin ja selitysvoimaisin. Määräinen artikkeli johtuu juuresta "hanan (he–nun–nun)".

Samasta hanan-juuresta johtuu myös korostava interjektio eli huudahdussana "hen", joka pitempi muoto on "hine", samoin kuin kysymyspartikkeli "ha".

הֵן הן hĕn interj. katso = הִנֵּה הִנֵּה

הַ הֲ kysymyspart. (749x) -ko, -kö

Artikkelin kolmikirjaiminen juuri חנן hanan ei esiinny verbinä.

- חנן hanan (0/~25000) kiinnittää huomio (juuri)

  sisarj. • חנן ympäröidä suosiolla, antaa armosta lahjaksi, olla armollinen

  יוֹחָנָן > יְהוֹחָנָן henk. mask. Jochanan

  serkkuj. • חנה leiriytyä jonkun ympärille

  serkkuj. • הָיָה olla, tulla, tapahtua

  serkkuj. • הוה olla, tulla joksikin, jäädä

  יהוה henk. mask. Jahve, Herra

  יהוה + ישע > • יְהוֹשֻׁעַ < יֵשׁוּעַ